Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

12. september 2018 *

»Præjudiciel forelæggelse – lufttransport – forordning (EF) nr. 261/2004 – artikel 8, stk. 1 – refusion af billetprisen i tilfælde af en flyafgangs aflysning – gebyr opkrævet af en person, der fungerer som formidler mellem passageren og luftfartsselskabet i forbindelse med billetkøbet – omfattet«

I sag C-601/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht Hamburg (byretten i Hamburg, Tyskland) ved afgørelse af 6. oktober 2017, indgået til Domstolen den 18. oktober 2017, i sagen

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms,

mod

Vueling Airlines SA,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J. Malenovský (refererende dommer), og dommerne D. Šváby og M. Vilaras,

generaladvokat: Y. Bot,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: tysk.

efter at der er afgivet indlæg af:

– Vueling Airlines SA ved Rechtsanwältin B. Liebert,

– den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved G. Braun og N. Yerrell, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 8, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT 2004, L 46, s. 1).

2 Anmodningen er blevet fremsat i en sag mellem ægteparret Harms og deres fire børn mod Vueling Airlines SA vedrørende refusion af prisen for de billetter, som var købt via formidlervirksomheden Opodo Ltd.

Retsforskrifter

3 I artikel 2, litra f), i forordning nr. 261/2004 defineres »billet« som »et gyldigt dokument, der giver ret til transport, og som er udstedt eller autoriseret af luftfartsselskabet eller dettes autoriserede agent, herunder tilsvarende dokumentation i papirløs eller elektronisk form«.

4 Denne forordnings artikel 5 med overskriften »Aflysning« bestemmer i stk. 1:

»Hvis en flyafgang aflyses, skal berørte passagerer:

a) tilbydes bistand af det transporterende luftfartsselskab i overensstemmelse med artikel 8

[…]«

5 Forordningens artikel 8 med overskriften »Ret til refusion eller omlægning af rejsen« fastsætter følgende i stk. 1:

»Når der henvises til denne artikel tilbydes passageren valget mellem:

a)

– refusion inden syv dage i henhold til reglerne i artikel 7, stk. 3, af den fulde købspris for billetten […]

– en returflyvning til vedkommendes første afgangssted […]

[…]«

6 Samme forordnings artikel 10 med overskriften »Opgradering og nedgradering« fastsætter i stk. 2:

»Hvis et transporterende luftfartsselskab placerer en passager i en lavere klasse end den, billetten var købt til, skal passageren inden syv dage og i henhold til bestemmelserne i artikel 7, stk. 3, have refunderet

a) 30% af billetprisen for alle flyvninger på 1 500 km eller mindre eller

b) 50% af billetprisen for alle flyvninger inden for Fællesskabet på mere end 1 500 km […], og for alle andre flyvninger på mellem 1 500 km og 3 500 km eller

c) 75% af billetprisen for alle flyvninger, som ikke falder ind under a) eller b) […].«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

7 Dirk Harms købte på internetsiden opodo.de billetter, således at hans hustru, han selv og deres fire børn kunne flyve fra Hamburg (Tyskland) til Faro (Portugal) via Barcelona (Spanien) med et af luftfartsselskabet Vueling Airlines' fly. Opodo opkrævede 1 108,88 EUR af Dirk Harms for dette køb og fremsendte en bekræftelse herpå til ham, hvoraf dette beløb fremgik, uden yderligere præciseringer. Samtidigt overførte Opodo 1 031,88 EUR til Vueling Airlines.

8 Den flyafgang, som familien Harms skulle med, blev imidlertid ikke gennemført i overensstemmelse med den af Vueling Airlines fastlagte rejseplan, og en sådan situation skal ifølge den forelæggende ret sidestilles med en aflysning af flyafgangen i henhold til forordning nr. 261/2004.

9 Ægtefællerne Harms har på egne vegne og på vegne af deres fire børn for den forelæggende ret gjort gældende, at Vueling Airlines i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004 er forpligtet til at refundere dem det samlede beløb på 1 108,88 EUR, som Opodo opkrævede. Vueling Airlines har ikke bestridt, at kravet er begrundet for så vidt angår de 1 031,88 EUR, som Opodo overførte til selskabet, og som ifølge Vueling Airlines er prisen for de billetter, som Dirk Harms købte. Ifølge Vueling Airlines er selskabet derimod ikke forpligtet til at refundere Dirk Harms forskellen mellem dette beløb og de 1 108,88 EUR, som blev opkrævet af Opodo, eftersom forskellen på 77 EUR ifølge Vueling Airlines ikke var omfattet af billetprisen.

10 På denne baggrund har Amtsgericht Hamburg (byretten i Hamburg, Tyskland) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal udtrykket »refusion […] i henhold til reglerne i artikel 7, stk. 3, af den fulde købspris for billetten« i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004 fortolkes således, at der dermed menes det beløb, som passageren har betalt for den pågældende flybillet, eller skal der tages udgangspunkt i det beløb, som det sagsøgte luftfartsselskab faktisk har modtaget, når der i forbindelse med reservationen gøres brug af en formidlervirksomhed, som indkasserer forskellen mellem det beløb, som passageren betaler, og det beløb, som luftfartsselskabet modtager, uden at offentliggøre dette?«

Om det præjudicielle spørgsmål

11 Den forelæggende ret ønsker med sit spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om forordning nr. 261/2004, og navnlig dens artikel 8, stk. 1, litra a), skal fortolkes således, at den billetpris, der skal tages i betragtning med henblik på at fastlægge den refusion, som luftfartsselskabet skal betale til en passager, hvis en flyafgang aflyses, omfatter forskellen mellem det beløb, som er betalt af denne passager, og det beløb, som luftfartsselskabet har modtaget, og som svarer til et gebyr opkrævet af en person, der har optrådt som formidler mellem disse to sidstnævnte parter.

12 I henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004, sammenholdt med forordningens artikel 5, stk. 1, litra a), skal det transporterende luftfartsselskab, hvis en flygang aflyses, tilbyde passagerne bistand, bl.a. i form af en refusion af den fulde købspris for billetten samt, hvis det er relevant, en returflyvning til vedkommendes første afgangssted.

13 Ordlyden af artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004 skaber en direkte forbindelse mellem begrebet »billet« og udtrykket »den fulde købspris for billetten«, forstået således, at en sådan billet kan være købt af de pågældende passagerer enten direkte af det transporterende luftfartsselskab eller via en formidlervirksomhed, herunder navnlig en »autoriseret agent« således som omhandlet i artikel 2, litra f), i forordning nr. 261/2004.

14 Når en autoriseret agent i denne anledning opkræver et gebyr af en passager, ligesom det er tilfældet i hovedsagen, opstår spørgsmålet, om og i hvilken udstrækning dette gebyr udgør et element af den billetpris, som luftfartsselskabet skal refundere til den berørte passager, hvis den pågældende flyvning aflyses.

15 Det skal i denne henseende bemærkes, at forordning nr. 261/2004 generelt har til formål ikke alene at sikre et højt beskyttelsesniveau for passagererne, men ligeledes at afveje passagerernes interesser over for luftfartsselskabernes interesser (dom af 19.11.2009, Sturgeon m.fl., C-402/07 og C-432/07, EU:C:2009:716, præmis 67).

16 I lyset af disse formål skal det bemærkes, at selv om et gebyr, som en formidlervirksomhed har afkrævet en passager i forbindelse med købet af en billet, i princippet skal anses for at være en del af den billetpris, som skal refunderes til den pågældende passager, hvis den pågældende flyafgang aflyses, skal denne inklusion imidlertid undergives visse begrænsninger, henset til de interesser for luftfartsselskaberne, som den berører.

17 I denne sidstnævnte forbindelse fremgår det af artikel 2, litra f), i forordning nr. 261/2004, at der ved »billet« forstås et gyldigt dokument, som er udstedt eller autoriseret af luftfartsselskabet eller dettes autoriserede agent, herunder tilsvarende dokumentation i papirløs eller elektronisk form. Af denne definition følger det, at de forskellige elementer i en sådan billet, herunder dens pris, i en situation, hvor billetten ikke udstedes af luftfartsselskabet selv, under alle omstændigheder skal være autoriseret af luftfartsselskabet og ikke kan være fastsat, uden at luftfartsselskabet har kendskab hertil.

18 Denne fortolkning understøttes af Domstolens praksis, hvorefter refusion af en del af »billetprisen« i henhold til artikel 10, stk. 2, litra a)-c), i forordning nr. 261/2004 i en situation, hvor et luftfartsselskab placerer en passager i en lavere klasse end den, vedkommende købte billetten til, skal fastsættes alene under hensyntagen til de »uundgåelige« elementer i den pris, som passagererne skal betale for at nyde godt af den af luftfartsselskabet tilbudte service (dom af 22.6.2016, Mennens, C-255/15, EU:C:2016:472, præmis 36).

19 Et element i en billetpris, som er fastsat uden luftfartsselskabets viden, kan nemlig ikke anses for at være nødvendig for at kunne nyde godt af den af luftfartsselskabet tilbudte service.

20 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det stillede spørgsmål besvares med, at forordning nr. 261/2004, og navnlig artikel 8, stk. 1, litra a), deri, skal fortolkes således, at den billetpris, der skal tages i betragtning med henblik på at fastlægge den refusion, som luftfartsselskabet skal betale til en passager, hvis en flyafgang aflyses, omfatter forskellen mellem det beløb, som er betalt af denne passager, og det beløb, som luftfartsselskabet har modtaget, og som består af et gebyr opkrævet af en person, der har optrådt som formidler mellem disse to sidstnævnte parter, medmindre gebyret er fastsat uden dette luftfartsselskabs viden, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

Sagsomkostninger

21 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91, og navnlig artikel 8, stk. 1, litra a), deri, skal fortolkes således, at den billetpris, der skal tages i betragtning med henblik på at fastlægge den refusion, som luftfartsselskabet skal betale til en passager, hvis en flyafgang aflyses, omfatter forskellen mellem det beløb, som er betalt af denne passager, og det beløb, som luftfartsselskabet har modtaget, og som består af et gebyr opkrævet af en person, der har optrådt som formidler mellem disse to sidstnævnte parter, medmindre gebyret er fastsat uden dette luftfartsselskabs viden, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

Underskrifter